

Suvestinė redakcija nuo 2006-04-23 iki 2011-06-02

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [41-1335](#), i. k. 1041100NUTA00000276

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL BENDRŲJŲ BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2004 m. kovo 15 d. Nr. 276

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 24 straipsnio 5 dalimi ir įgyvendindama 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1997 m. liepos 29 d. Komisijos direktyva 97/49/EB) 3 ir 4 straipsnių, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1997 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 97/62/EB) 3, 4 ir 6 straipsnių nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

Patvirtinti Bendruosius buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Algirdas Brazauskas

Aplinkos ministras

Arūnas Kundrotas

BENDRIEJI BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų (toliau vadinama – šie Nuostatai) tikslas – nustatyti saugomų teritorijų ar jų dalių, atitinkančių nustatytus Europos Bendrijos buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus ir sudarančių Lietuvos Respublikoje dalį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“, apsaugos ir tvarkymo ypatumus, veiklos organizavimo principus.

2. Kriterijai, pagal kuriuos vietovės parenkamos buveinių ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms steigti, patvirtinti šiais aplinkos ministro įsakymais: 2001 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#)) ir 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 „Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [37-1271](#)).

3. Jeigu vietovė pagal mokslinius tyrimus atitinka šių Nuostatų 2 punkte nurodytus paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijus, tačiau dar nėra saugoma, joje įsteigiama saugoma teritorija, parenkant saugomos teritorijos rūšį, geriausiai atitinkančią saugomų vertybių apsaugos ir tvarkymo poreikius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

4. Aplinkos ministerija derybinių įsipareigojimų dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą nustatytais terminais sudaro vietovių, kurios atitinka buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą (toliau vadinama – vietovių sąrašas) ir pateikia jį svarstyti Europos Komisijai. Europos Komisijai pateikti skirtas vietovių sąrašas tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu. Į vietovių sąrašą gali būti įtraukiamos tiek saugomos, tiek nesaugomos teritorijos, kurioms siūloma suteikti Europos Bendrijos svarbos statusą. Kartu su informacija apie teritorijas, įtrauktas į vietovių sąrašą (teritorijos žemėlapis, jos pavadinimas, ribos, plotas ir kita), pateikiami skaičiavimai, kiek reikės lėšų šioms teritorijoms tvarkyti. Tais atvejais, kai Europos Komisija nustato, kad vietovių sąrašė nepaminėta vietovė, kurioje aptinkamas prioritetinis natūralių buveinių tipas ar prioritetinė rūšis, pagal Europos Komisijos turimą mokslinę informaciją svarbūs to prioritetinio natūralių buveinių tipo palaikymui arba prioritetinės rūšies išlikimui, Aplinkos ministerija konsultuojasi su Europos Komisija, kad būtų galima palyginti abiejų šalių naudojamus mokslinių tyrimų duomenis ir priimti sprendimą dėl Europos Bendrijos svarbos vietovės statuso suteikimo. Vietovių, kurios įtrauktos į aplinkos ministro įsakymu patvirtintą vietovių sąrašą arba dėl kurių Aplinkos ministerija konsultuojasi su Europos Komisija, atžvilgiu taikomi šių Nuostatų 11 punkto reikalavimai. Europos Komisijai priėmus sprendimą pasiūlytoms teritorijoms suteikti Europos Bendrijos svarbos teritorijų statusą, nurodytose vietovėse Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos turi būti įsteigtos ne vėliau kaip per 6 metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu tvirtina Lietuvoje nustatytų Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (saugomų teritorijų ar jų dalių) ribas ir šiuos sąrašus:

5.1. įsteigtų paukščių apsaugai svarbių teritorijų;

5.2. įsteigtų buveinių apsaugai svarbių teritorijų, kurioms Europos Bendrijos svarbos teritorijų statusą suteikė Europos Komisija.

6. Tvirtinant šių Nuostatų 5 punkte nurodytų teritorijų ribas ir sąrašus, nurodomi natūralių buveinių tipai arba gyvūnų ir augalų rūšys, kurioms apsaugoti skirtos konkrečios teritorijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

7. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) vartojamas sąvokas.

II. BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ PASKIRTIS

8. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos skirtos Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipams, saugomų rūšių gyvūnų ir augalų buveinėms apsaugoti ar atkurti, nes svarbu išsaugoti jų biologinę įvairovę Europos Bendrijoje.

9. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos skirtos saugomų rūšių laukinių paukščių natūralioms populiacijoms jų paplitimo arealuose išsaugoti, taip pat migruojančių paukščių perėjimo, šėrimosi, mitybos, susitelkimo poilsio ir migracijos metu vietoms išsaugoti.

III. VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIOSE TERITORIJOSE

10. Buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir naudojimo režimas turi padėti išlaikyti ar atkurti palankią šiose saugomose teritorijose saugomų natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklę. Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų aprašai pateikti šių Nuostatų 1 ir 2 prieduose. Juose išdėstyti bendrieji reikalavimai, pritaikyti pagal konkrečios vietovės sąlygas ir ypatumus, taikomi tik rengiant:

10.1. saugomų teritorijų, steigiamų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka ir numatytų paskelbti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis, individualius nuostatus ar reglamentus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius veiklą saugomose teritorijose;

10.2. saugomų teritorijų, kurios paskelbtos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis, individualius nuostatus ar reglamentus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius veiklą saugomose teritorijose, ar šių teisės aktų pakeitimus, jeigu jais nustatytas saugomų teritorijų apsaugos ir naudojimo režimas neleidžia užtikrinti palankios saugomų natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklės;

10.3. saugomų teritorijų, kurios paskelbtos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis, tvarkymo planus, miškotvarkos projektus, kitus teritorijų planavimo dokumentus arba jų pakeitimus, jeigu jais nustatytas saugomų teritorijų apsaugos ir naudojimo režimas neleidžia užtikrinti palankios saugomų natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

10¹. Pritaikant šių Nuostatų 1 ir 2 prieduose išdėstytus bendruosius reikalavimus konkrečios vietovės sąlygoms ir ypatumams, atsižvelgiama į teritorijos dydį, saugomų natūralių buveinių ir rūšių įvairovę, kitas gamtines ypatybes ir teritorijos naudojimo pobūdį, taip pat gali būti numatoma, jog bendrieji reikalavimai taikomi visoje teritorijoje ar atskirose jos dalyse ar taikomi kitokie veiklos apribojimų terminai ir sąlygos.

Papildyta punktu:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

11. Jeigu planai ir projektai nėra tiesiogiai susiję su buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymu arba nėra joms būtini, tačiau gali jas reikšmingai paveikti pavieniui arba kartu su kitais planais ir projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai vertinimas. Šie planai ir projektai, atsižvelgiant į dokumentų rūšį, turi būti įvertinti Lietuvos Respublikos planuojamos

ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2000, Nr. [39-1092](#)) arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)) nustatyta tvarka.

IV. BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

12. Apsaugos ir tvarkymo priemonių įgyvendinimą buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose:

12.1. organizuoja ir/ar vykdo valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ar biosferos rezervatų direkcijos, kai buveinių ar paukščių apsaugai svarbios teritorijos yra šiose saugomose teritorijose;

12.2. organizuoja savivaldybių vykdomosios institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, kai buveinių ar paukščių apsaugai svarbios teritorijos yra savivaldybių įsteigtose saugomose teritorijose;

12.3. organizuoja ir/ar vykdo kitos aplinkos ministro įgalios institucijos, kai šios teritorijos nepatenka į šių Nuostatų 12.1 ir 12.2 punktuose nurodytas saugomas teritorijas arba kai apsaugos ir tvarkymo priemonių dėl jų pobūdžio negali įgyvendinti minėtuose punktuose nurodytos institucijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

13. Institucijų, nurodytų šių Nuostatų 12 punkte, veiksmus, vykdant buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugą ir tvarkymą, koordinuoja Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

14. Buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose šių Nuostatų 12 punkte nurodytos institucijos privalo imtis priemonių, kad būtų išvengta natūralių buveinių ir saugomų rūšių gyvūnų ir augalų apsaugos būklės blogėjimo. Prireikus jos rūpinasi gamtotvarkos planų ar kitų saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų arba teritorijų planavimo dokumentų parengimu ir įgyvendinimu, organizuoja šį darbą, įgyvendina kitas priemones, kad būtų išsaugotos esamos ir atkurtos pažeistos natūralios buveinės, saugomų rūšių gyvūnų ir augalų populiacijos iki palankios būklės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

15. Buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose nuolat stebima saugomų natūralių buveinių tipų ir gyvūnų ir augalų rūšių būklė, vykdomas jų monitoringas Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#)) nustatyta tvarka ir vadovaujantis Valstybinės aplinkos monitoringo 2005–2010 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 130 (Žin., 2005, Nr. [19-608](#)), nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [380](#), 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

V. ASMENŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

16. Asmenys, vykdantys paukščių apsaugai svarbiose teritorijose jose saugomų paukščių mokslinius tyrimus, žieduojantys paukščius, filmuojantys, taip pat vykdantys kitus veiksmus, kuriais trikdomi šiose teritorijose saugomi paukščiai jų perėjimo ar susitelkimo migracijos metu, privalo laikytis Laukinių gyvūnų naudojimo mokslo, kultūros, švietimo, auklėjimo ir estetikos tikslams taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. 586 (Žin., 2002, Nr. [111-4931](#)), nustatytų reikalavimų.

17. Asmenys buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose privalo laikytis apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, saugomų teritorijų nuostatuose, šiuose Nuostatuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose veiklą saugomose teritorijose.

18. Asmenys, buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai
svarbių teritorijų nuostatų
1 priedas
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2006 m. balandžio 19 d. nutarimo
Nr. 380 redakcija)

BENDRŲJŲ BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Keturių simbolių derinys (pvz., 1110) nurodo buveinės tipo kodą, kuris atitinka Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ kodą Europos Sąjungos buveinių interpretavimo vadove (EUR 15/2, 1999).

2. Žymėjimas (*) nurodo Europos Bendrijos svarbos prioritetinius buveinių tipus.

3. Žymėjimas (**) nurodo 1978 m. liepos 18 d. Tarybos direktyvą 78/659/EEB dėl gėlojo vandens, kuriam reikalinga apsauga arba kurį reikia gerinti, kad būtų išsaugoma žuvų gyvybė, kokybės.

4. Bendrųjų buveinių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų aprašo (toliau vadinama – šis Aprašas) nuostatos netaikomos laivybai valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų keliuose. Aplinkosaugos sąlygas plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, taip pat aplinkosaugos sąlygas vandens telkinių dugno valymo ir gilimo darbams laivybos reikmėms ir vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikro tipo plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašą nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymu (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544).

5. Šiame Apraše išdėstyti reikalavimai kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir kultūros paveldo vietovėse taikomi tiek, kiek neprieštaruoja jų apsaugos reglamentuose ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytiems paveldosaugos reikalavimams.

II. JŪROS BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

6. 1110 Smėlio seklumų, 1130 Upių žiočių, 1150 *Lagūnų, 1170 Rifų buveinėse nekeičiamas dugno reljefas, nevykdoma kita veikla, jeigu tai pažeistų hidrologinį režimą ir cheminę vandens sudėtį, keistų, terštų ar kitaip pablogintų buveinių būklę.

III. PAJŪRIO IR ŽEMYNINIŲ SMĖLYNŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

7. 2110 Užumazginių pustomų kopų buveinėse:

7.1. negali būti įrengiamos krantinės, statomi statiniai, vykdomi paplūdimio tvarkymo darbai, kurie pažeistų ar kitaip keistų kranto liniją ir pablogintų buveinės būklę;

7.2. negali būti įrengiamos poilsia vietės ir stovyklavietės, vaikščiojama nenustatytose vietose.

8. 2120 Baltųjų kopų, 2130 *Pilkųjų kopų, 2140 *Kopų varnauogynų, 2170 Kopų gluosnyų buveinėse:

8.1. negali būti įrengiamos poilsia vietės ir stovyklavietės, vaikščiojama nenustatytose vietose;

8.2. negali būti statomi statiniai, vykdoma kita veikla, dėl kurios buveinė būtų fiziškai ardoma, keičiama, teršiama ar kitaip bloginama jos būklė;

8.3. negali būti įveisiamas miškas ar kitaip dirbtinai keičiama augalijos rūšinė sudėtis, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones.

9. 2180 Medžiais apaugusių pajūrio kopų buveinėse:
 - 9.1. negali būti kertami medžiai ir krūmai, šalinama susidaranti negyva mediena, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose ar miškotvarkos projektuose numatytas priemones;
 - 9.2. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;
 - 9.3. negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų ir kerpių danga;
 - 9.4. negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai.
10. 2190 Drėgnų tarpkopių buveinėse:
 - 10.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas ir sumedėjusios augalijos rūšinė sudėtis, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
 - 10.2. negali būti įrengiamos poilsiavietės ir stovyklavietės.
11. 2320 Pajūrio smėlynų tyrulių ir 2330 Nesusivėrusių žemyninių smiltpievių buveinėse:
 - 11.1. negali būti įrengiamos poilsiavietės ir stovyklavietės, vaikščiojama nenustatytose vietose;
 - 11.2. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos, statomi statiniai, vykdoma kita veikla, dėl kurios buveinė būtų fiziškai ardoma, keičiama, teršiama ar kitaip bloginama jos būklė;
 - 11.3. negali būti įveisiamas miškas.

IV. GĖLŲJŲ VANDENŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

12. 3130 Mažai mineralizuotų ežerų su būdmainių augalų bendrijomis, 3140 Ežerų su menturdumblių bendrijomis buveinėse:
 - 12.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
 - 12.2. vandens telkinio pakrantėse negali būti įrengiamos poilsiavietės ir stovyklavietės, statomi kiti statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais;
 - 12.3. vandens telkinio pakrantėse negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai, įrengiamos kultūrinės pievos, eksploatuojamos naudingosios iškasenos;
 - 12.4. negali būti įveisiamos žuvys vandens telkiniuose;
 - 12.5. negali būti žvejojama verslinės žūklės įrankiais, išskyrus žūklę statomaisiais tinklais nuo spalio 15 d. iki gegužės 15 d. 3130 Mažai mineralizuotų ežerų su būdmainių augalų bendrijomis buveinėse;
 - 12.6. negali būti plaukiojama motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;
 - 12.7. į ežerą negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.
13. 3150 Natūralių eutrofinių ežerų su plūdžių ir aštrių bendrijomis buveinėse:
 - 13.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
 - 13.2. vandens telkinio pakrantėse negali būti įrengiamos kultūrinės pievos, tręšiamos natūralios pievos;
 - 13.3. negali būti įveisiamos žuvys;
 - 13.4. negali būti vykdoma verslinė žūklė, išskyrus žūklę statomaisiais tinklais nuo spalio 15 d. iki gegužės 15 dienos;
 - 13.5. negali būti plaukiojama motorinėmis plaukiojimo priemonėmis gegužės–rugsėjo mėnesiais;
 - 13.6. į ežerą negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.
14. 3160 Natūralių distrofinių ežerų buveinėse:
 - 14.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
 - 14.2. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;
 - 14.3. negali būti įveisiamos žuvys, vykdoma verslinė žūklė.
15. 3190 Gipso karsto ežerų buveinėse:
 - 15.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, vandens cheminė sudėtis;
 - 15.2. negali būti statomi statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais;

- 15.3. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos, kitaip ardoma buveinė;
- 15.4. vandens telkinių pakrantėse negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai, įrengiamos kultūrinės pievos;
- 15.5. negali būti įveisiamos žuvys vandens telkiniuose, vykdoma verslinė žūklė;
- 15.6. negali būti keičiamas ežero vandens lygis, jeigu tokie darbai nesusiję su buveinės išsaugojimu;
- 15.7. į ežerą ar kitus hidrologiniais ryšiais su juo susijusius vandens telkinius negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.
- 16. 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis buveinėse:
 - 16.1. negali būti naudojamas upės, jos intakų, maitinančių šaltinių arba požeminis vanduo, kitaip keičiamas hidrologinis režimas, jeigu tai pablogintų buveinės būklę;
 - 16.2. negali būti tiesinamos ir gilinamos saugomos upės atkarpos bei jos intakų vagos;
 - 16.3. užliejamoje upės slėnio dalyje negali būti suariamos pievos, natūralios pievos paverčiamos kultūrinėmis, tręšiamos;
 - 16.4. negali būti plynai kertamas miškas, augantis stačiuose (nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių) upės pakrantės šlaituose;
 - 16.5. vandens telkinio pakrantėse negali būti įrengiamos poilsiavietės ir stovyklavietės, įrengiami naftos produktų, trąšų, kitokių cheminių medžiagų sandėliai ar aikštelės, statomi kiti statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais;
 - 16.6. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;
 - 16.7. negali būti išleidžiami nutekamieji vandenys saugomoje upės atkarpoje ir aukščiau jos;
 - 16.8. nuo birželio 15 d. iki spalio 1 d. negali būti plaukiojama savaeigėmis ar nesavaeigėmis plaukiojimo priemonėmis, jeigu tai pakenktų vandens telkinyje saugomoms augalų bendrijoms;
 - 16.9. negali būti įveisiamos žuvys.
- 17. 3270 Dumblingų upių pakrančių buveinėse:
 - 17.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, tiesinama ir gilinama upės vaga;
 - 17.2. negali būti įrengiamos krantinės, statomi kiti statiniai, kurie keistų natūralų vandens lygį.

V. VIRŽYNŲ IR KRŪMYNŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

- 18. 4030 Viržynų, 5130 Kadagynų buveinėse:
 - 18.1. negali būti įveisiamas miškas, įsėjamos kultūrinės žolės, tręšiama ar kitaip keičiamos natūralios augalų bendrijos;
 - 18.2. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos ar kitaip ardomos buveinės;
 - 18.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas;
 - 18.4. negali būti skinamos kadagių uogos ar šakelės;
 - 18.5. 5130 Kadagynų buveinėse skatinama ganyti galvijus, šienauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu, o 4030 Viržynų ir 5130 Kadagynų buveinėse skatinama šalinti savaime plintančius nepageidaujamų rūšių medžius ir krūmus.

VI. PIEVŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

- 19. 6120 *Karbonatinių smėlynų, 6210 Stepinių pievų, 6230 *Briedgaurnų, pasižyminčių rūšių įvairovė, 6410 Melvenynų, 6430 Eutrofinių aukštųjų žolynų, 6450 Aliuvinių pievų buveinėse:
 - 19.1. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;
 - 19.2. negali būti įveisiamas miškas ar sodinami pavieniai medžiai ir krūmai, keičiamos natūralios pievos, įsėjamos kultūrinės žolės, tręšiama, nupjaunami kupstai, suariami ar kitaip keičiami žolynai;
 - 19.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, tiesinamos upelių vagos, įrengiami tvenkiniai, dambos, polderiai;
 - 19.4. negali būti keičiama upių ir upelių vandens cheminė sudėtis;

19.5. skatinama šienauti, ganyti galvijus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

20. 6510 Šienaujamų mezofitų pievų buveinėse:

20.1. negali būti įveisiamas miškas, sausinamos, suiriamos pievos, įsėjamos kultūrinės žolės, tręšiama, kalkinamas dirvožemis ar kitaip keičiamos natūralios pievos;

20.2. skatinama šienauti, ganyti galvijus, reguliuoti savaiminį medžių ir krūmų plitimą.

VII. PELKIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

21. 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7120 Degradavusių aukštapelkių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7150 Plikų durpių saidrynų buveinėse:

21.1. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos, sausinamas apypelkis, vykdoma kita veikla, kuri pažeistų durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką, pakeistų hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

21.2. 100 metrų atstumu nuo pelkės negali būti plynai kertamas apypelkio miškas neįšalus gruntui;

21.3. į pelkę negali būti išleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.

22. 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 7210 *Žemapelkių su šakotosiomis ratainytėmis buveinėse:

22.1. negali būti intensyviai naudojami pelkę maitinančių šaltinių ir požeminiai vandenys;

22.2. negali būti keičiamas pelkės ir su ja susijusių vandens telkinių hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

22.3. negali būti statomi statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais;

22.4. negali būti tręšiama ir naudojami pesticidai teritorijose, hidrologiniais ryšiais susijusiose su saugoma buveine;

22.5. į pelkę ar su ja susijusius vandens telkinius negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.

23. 7220 *Šaltinių su besiformuojančiais tufais buveinėse:

23.1. negali būti intensyviai naudojami šaltinių ir požeminiai vandenys, keičiamas hidrologinis režimas;

23.2. negali būti statomi statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais;

23.3. negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai teritorijose, hidrologiniais ryšiais susijusiose su saugoma buveine.

24. 7230 Šarmingų žemapelkių buveinėse:

24.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas su pelke susijusiose teritorijose ir vandens telkiniuose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

24.2. į susijusius su pelke vandens telkinius negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys;

24.3. skatinama šienauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

VIII. ATODANGŲ IR OLŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

25. 8210 Karbonatinių uolienu atodangų, 8220 Silikatinių uolienu atodangų buveinėse:

25.1. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;

25.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, vykdomi kiti darbai, galintys paskatinti eroziją;

25.3. negali būti lipama atodangomis ar kitaip mechaniškai ardamos buveinės.

26. 8310 Olų buveinėse:

26.1. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;

26.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas.

IX. MIŠKŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

27. 9010 *Vakarų taigos, 9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų, 9050 Eglynų, kuriuose gausu įvairių žolių, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9160 Skroblynų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų, 9190 Sausų ąžuolynų, 91D0 *Pelkinių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų, 91F0 Paupių guobynų, 91T0 Kerpinių pušynų buveinėse:

27.1. negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių dangą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, miškotvarkos projektuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą);

27.2. 9010 *Vakarų taigos buveinėse negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva mediena, sodinamas miškas išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechanškai ruošiamas gaisraviečių dirvožemis;

27.3. negali būti vykdomi miško kirtimai, nenumatyti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose ar miškotvarkos projektuose, išskyrus sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė, bei kitus būtinus sanitarinius kirtimus;

27.4. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;

27.5. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

27.6. negali būti tręšiama;

27.7. skatinama nenaudoti pesticidų;

27.8. skatinamos priemonės, skirtos palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir medynų vertikaliąją struktūrą;

27.9. 9160 Skroblynuose skatinama iškirsti dalį eglių, augančių pirmajame arde.

28. 9070 Medžiais apaugusių ganyklų, 6530 *Miškapievių buveinėse:

28.1. negali būti suariamos ir sausinamos pievos bei ganyklos;

28.2. negali būti iškertami pavieniai medžiai ir krūmai, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

28.3. negali būti įveisiamas miškas;

28.4. negali būti keičiamos natūralios pievos, įsėjamos kultūrinės žolės, tręšiama;

28.5. skatinama šienauti, ganyti galvijus, reguliuoti savaiminį medžių ir krūmų plitimą.

X. AUGALŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

29. Pūslėtųjų aldrūnių (*Aldrovanda vesiculosa*), lanksčiųjų plukenių (*Najas flexilis*) buveinėse:

29.1. negali būti vykdoma verslinė ir mėgėjiškoji žūklė, išskyrus poledinę mėgėjiškąją žūklę;

29.2. negali būti įveisiamos žuvys;

29.3. negali būti plaukiojama plaukiojimo priemonėmis;

29.4. negali būti įrengiami paplūdimiai, maudomasi.

30. Stačiųjų dirvuolių (*Agrimonia pilosa*), mažųjų varpenių (*Botrychium simplex*), smiltyninių gvazdikų (*Dianthus arenarius*) buveinėse:

30.1. negali būti įveisiamas miškas miško aikštėse;

30.2. negali būti suariama dirva, tręšiama;

30.3. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą neįšalus gruntui;

30.4. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, skirtas būdingai gretimų medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

31. Plačialapių klumpaičių (*Cypripedium calceolus*) buveinėse:

31.1. ribojamas lankymasis nuo gegužės 20 d. iki birželio 20 dienos;

31.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą neįšalus gruntui;

31.3. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemonės, skirtas būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

32. Dvilapių purvuolių (*Liparis loeselii*), pelkinių uolaskėlių (*Saxifraga hirculus*) buveinėse:

32.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas;

32.2. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos.

33. Vėjalandžių šilagėlių (*Pulsatilla patens*) buveinėse:

33.1. negali būti įveisiamas miškas natūraliose pievose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemonės;

33.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemonės, skirtas būdingai gretimų medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

34. Plikažiedžių linlapių (*Thesium ebracteatum*) buveinėse:

34.1. negali būti įveisiamas miškas;

34.2. negali būti suariama dirva, tręšiama, įsėjamos kultūrinės žolės ar kitaip keičiamos natūralios pievos;

34.3. skatinama šienauti buveines.

35. Žvilgančiųjų riestūnių (*Hamatocaulis vernicosus*) buveinėse:

35.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas;

35.2. negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos.

36. Žaliųjų dvyndančių (*Dicranum viride*) buveinėse:

36.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas;

36.2. negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva mediena, išskyrus egles masinio kenkėjų išplitimo židiniuose, kai tokie darbai atliekami įšalus gruntui pirmaisiais po nudžiūvimo metais;

36.3. skatinama palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir vertikaliąją struktūrą.

37. Pajūrinių linažolių (*Linaria loeselii*) buveinėse:

37.1. negali būti įveisiamas miškas;

37.2. negali būti statomi statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais;

37.3. negali būti įrengiami paplūdimiai;

37.4. negali būti tvirtinamos kopos.

XI. ŽINDUOLIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

38. Ūdrų (*Lutra lutra*) buveinėse:

38.1. negali būti tiesinamos upių ir upelių vagos, sausinamos buveinės;

38.2. negali būti medžiojama su spąstais;

38.3. ribojamas plaukiojimas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis gegužės–liepos mėnesiais;

38.4. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais, venteriais, neturinčiais specialių ūdras apsaugančių priemonių;

38.5. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

38.6. skatinama nenaudoti trąšų ir pesticidų;

38.7. skatinama ekologiškai ūkininkauti vandens telkinių apsaugos zonose.

39. Lūšių (*Lynx lynx*) buveinėse:

39.1. nustatytose lūšių veisimosi bei jauniklių auginimo ir dažno lankymosi vietose visus metus ribojamas žmonių lankymasis, miško kirtimai (išskyrus sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė, bei kitus būtinus sanitarinius kirtimus), kiškių ir stirnų medžiojimas, nemedžiojama su varovais ir šunimis;

39.2. skatinama koncentruoti miško kirtimų ir kitus miško darbus pagal laiką ir teritorijas, kad žvėrys būtų kuo mažiau trikdomi;

39.3. skatinama reguliuoti benamių šunų gausą;

39.4. skatinama riboti transporto eismą;

39.5. skatinama įgyvendinti biotechnines priemones, kurios padidintų kiškių ir stirnų gausą.

40. Europinių plačiausių (*Barbastella barbastellus*) ir kūdrinių pelėausių (*Myotis dasycneme*) buveinėse:

- 40.1. negali būti išleidžiami į vandens telkinius nutekamieji vandenys;
- 40.2. saugomos ir kuriamos naujos gyvatvorės bei medžių juostos pakelėse ir laukuose;
- 40.3. negali būti iškertami drevėti medžiai;
- 40.4. negali būti vykdomi pastatų, kuriuose yra šikšnosparnių vasaros slėptuvių, remonto darbai balandžio–rugsėjo mėnesiais, taip pat nurodytuoju laiku naudojamos šiuose pastatuose cheminės medienos apsaugos nuo kenkėjų priemonės;
- 40.5. negali būti vykdomi pastatų, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių, remonto darbai spalio–balandžio mėnesiais, taip pat nurodytuoju laiku kitaip trikdomi šiuose pastatuose žiemojantys šikšnosparniai;
- 40.6. pastatuose, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių ar vasaros slėptuvių, negali būti užkemšami plyšiai ir kitos landos, pro kurias šikšnosparniai patenka į žiemavietes ar vasaros slėptuves arba iš jų išskrenda;
- 40.7. pastatuose, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių, negali būti vykdomi darbai, galintys pakeisti žiemaviečių mikroklimato sąlygas;
- 40.8. skatinama įrengti priemonės, kad pastatuose žiemojantys šikšnosparniai (jų žiemavietės) būtų apsaugoti nuo trikdymo.

XII. ROPLIŲ IR VARLIAGYVIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

41. Raudonpilvių kūmučių (*Bombina bombina*) buveinėse:

- 41.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemonės;
- 41.2. negali būti gilinami vandens telkiniai;
- 41.3. negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai;
- 41.4. skatinama išsaugoti bebravietes ir šalinti dalį sumedėjusios augalijos vandens telkinių pakrantėse;
- 41.5. skatinama įrengti pralaidas, apsaugines tvoreles ir kitas apsaugos priemonės automobilių keliuose, kur pastebėtos raudonpilvių kūmučių migracijos vietos.
- 42. Skiauterėtųjų tritonų (*Triturus cristatus*) buveinėse:
- 42.1. negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai;
- 42.2. negali būti įveisiamos žuvys vandens telkiniuose;
- 42.3. negali būti šalinami kelmai ir išvirtę medžiai vandens telkinių pakrantėse;
- 42.4. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemonės;
- 42.5. skatinama iš dalies apželdinti vandens telkinių pakrantes arba retinti per tankią sumedėjusią augaliją;
- 42.6. skatinama įrengti dirbtinius vandens telkinius;
- 42.7. skatinama įrengti pralaidas, apsaugines tvoreles ir kitas apsaugos priemonės automobilių keliuose, kur pastebėtos tritonų migracijos vietos;
- 42.8. skatinama atkurti pažeistą hidrologinį režimą.
- 43. Balinių vėžlių (*Emys orbicularis*) buveinėse:
- 43.1. negali būti įrengiami paplūdimiai;
- 43.2. negali būti plaukiojama kovo–liepos mėnesiais plaukiojimo priemonėmis vandens telkiniuose, kuriuose gyvena baliniai vėžliai;
- 43.3. negali būti vykdoma verslinė ir mėgėjiškoji žūklė vandens telkiniuose, kuriuose gyvena baliniai vėžliai;
- 43.4. negali būti sausinamos buveinės;
- 43.5. ribojamas žmonių lankymasis ir aktyvi veikla teritorijose, nutolusiose mažiau kaip 1,5 kilometro nuo vandens telkinių, kuriuose gyvena baliniai vėžliai, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar miškų ūkio darbus;

- 43.6. skatinama šalinti dalį sumedėjusios augalijos vandens telkinių pakrantėse;
- 43.7. skatinama įrengti balinių vėžlių dėčių apsaugos nuo plėšrūnų priemonės, įrengti pievas atviruose saulės įšildomuose vandens telkinių šlaituose, kur vėžliai deda kiaušinius;
- 43.8. skatinama įveisti balinius vėžlius tinkamose buveinėse.

XIII. ŽUVŲ IR NĖGIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

44. Jūrinių nėgių (*Petromyzon marinus*), upinių nėgių (*Lampetra fluviatilis*), mažųjų nėgių (*Lampetra planeri*) buveinėse:

44.1. negali būti tiesinamos upių vagos, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;

44.2. upės nuotėkis negali būti sumažinamas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

44.3. negali būti statomos dirbtinės kliūtys nėgių migracijos keliuose;

44.4. negali būti gaudomi ir naudojami žūklei kaip masalas nėgių jaunikliai (vingiliai);

44.5. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

44.6. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;

44.7. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti;

44.8. skatinama statyti žuvų pralaidas ir šalinti kliūtis jų migracijos keliuose;

44.9. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 „Dėl Paviršinių vandens telkinių, kuriuose gali gyventi ir veisti gėlavandenės žuvis, apsaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [5-159](#)) nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.

45. Perpelių (*Alosa fallax*) buveinėse:

45.1. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

45.2. Nemuno deltoje negali būti vykdomi vagos gilinimo darbai perpelų neršto metu nuo gegužės 15 d. iki liepos 1 dienos;

45.3. negali būti statomos dirbtinės kliūtys perpelų migracijos keliuose;

45.4. negali būti vykdoma specializuota perpelų žvejyba;

45.5. negali būti žvejojama perpelų nerštavietėse verslinės žūklės įrankiais nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;

45.6. ribojamas plaukiojimas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis perpelų nerštavietėse nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 d., išskyrus mažąsias plaukiojimo priemones;

45.7. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

45.8. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;

45.9. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti;

45.10. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.

46. Lašių (*Salmo salar*) buveinėse:

46.1. negali būti tiesinamos upių vagos, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;

46.2. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

46.3. negali būti statomos dirbtinės kliūtys lašių migracijos keliuose;

46.4. negali būti žvejojama spinningais nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d., taip pat plūdinėmis ar dugninėmis meškerėmis naudojant kaip masalą gyvas žuvelės;

46.5. negali būti įveisiamos plėšriosios ir nevietinių rūšių žuvis;

46.6. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

- 46.7. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;
- 46.8. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;
- 46.9. skatinama dirbtinai veisti lašišas, panaudojant tam žuvivaisos medžiagą, gautą iš to paties baseino lašišų populiacijos;
- 46.10. skatinama statyti žuvų pralaidas ir šalinti kliūtis jų migracijos keliuose;
- 46.11. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.
47. Kirtiklių (*Cobitis taenia*) buveinėse:
- 47.1. negali būti tiesinamos upių vagos, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;
- 47.2. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;
- 47.3. negali būti įveisiamos plėšriosios žuvys didesniais kiekiais, negu numatyta Žuvų ir vėžių įveisimo normose, patvirtintose žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 3D-567/D1-551 (Žin., 2004, Nr. [157-5744](#));
- 47.4. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;
- 47.5. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;
- 47.6. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;
- 47.7. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų karpinio tipo vandenims.
48. Salačių (*Aspius aspius*) buveinėse:
- 48.1. negali būti tiesinamos upių vagos, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;
- 48.2. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio mėnesinio nuotėkio;
- 48.3. negali būti statomos dirbtinės kliūtys salačių migracijos keliuose;
- 48.4. negali būti gaudomi mažesni kaip 52 centimetrų salačiai;
- 48.5. negali būti gaudomi salačiai nerštavietėse nuo balandžio 20 d. iki gegužės 20 dienos;
- 48.6. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;
- 48.7. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;
- 48.8. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;
- 48.9. skatinama šalinti kliūtis salačių migracijos keliuose, statyti žuvų pralaidas, saugoti salačių susitelkimo vietas ir nerštavietes;
- 48.10. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.
49. Kartuolių (*Rhodeus sericeus*) buveinėse:
- 49.1. negali būti tiesinamos upių vagos, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;
- 49.2. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;
- 49.3. negali būti įveisiamos plėšriosios žuvys didesniais kiekiais, negu numato Žuvų ir vėžių įveisimo normos;
- 49.4. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

49.5. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;

49.6. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

49.7. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų karpinio tipo vandenims.

50. Vijūnų (*Misgurnus fossilis*) buveinėse:

50.1. negali būti tiesinamos upelių vagos, valomi vandens telkiniai, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;

50.2. negali būti įveisiamos plėšriosios žuvys didesniais kiekiais, negu numato Žuvų ir vėžių įveisimo normos;

50.3. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

50.4. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;

50.5. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

50.6. skatinama veisti vijūnus dirbtinai;

50.7. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų karpinio tipo vandenims.

51. Paprastųjų kūjagalvių (*Cottus gobio*) buveinėse:

51.1. negali būti tiesinamos upių vagos, vykdomi sausinimo darbai vandens telkinių apsaugos zonose;

51.2. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

51.3. negali būti įveisiamos plėšriosios žuvys didesniais kiekiais, negu numato Žuvų ir vėžių įveisimo normos;

51.4. negali būti perkeliama ar introdukuojama nevietinių rūšių žuvys ir vėžiagyviai;

51.5. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

51.6. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;

51.7. vandens telkinių apsaugos zonose skatinama ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

51.8. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio tipo vandenims.

52. Ožkų (*Pelecus cultratus*) buveinėse:

52.1. upės nuotėkis negali būti sumažintas daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

52.2. Nemuno deltoje negali būti vykdomi vagos gilinimo darbai ožkų neršto metu nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;

52.3. negali būti statomos dirbtinės kliūtys ožkų migracijos keliuose;

52.4. negali būti gaudomos mažesnės kaip 30 centimetrų ožkos;

52.5. negali būti gaudomos ožkos nerštavietėse nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;

52.6. negali būti žvejojama ožkų nerštavietėse verslinės žūklės įrankiais nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;

52.7. ribojamas plaukiojimas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis ožkų nerštavietėse nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 d., išskyrus mažąsias plaukiojimo priemones;

52.8. skatinama įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

52.9. skatinama apželdinti vandens telkinių pakrantes;

52.10. skatinama įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio tipo vandenims.

XIV. BESTUBURIŲ GYVŪNŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

53. Pleištenių skėčių (*Ophiogomphus cecilia*) buveinėse:

53.1. negali būti patvenkiamos upės, keičiamas vandens telkinių hidrologinis režimas;

53.2. skatinama šienauti vandens telkinių pakrantes.

54. Šarvuotųjų skėčių (*Leucorrhinia pectoralis*) buveinėse:

54.1. negali būti keičiamas vandens telkinių hidrologinis režimas, vandens telkinių negalima valyti ar keisti kranto linijos;

54.2. skatinama reguliuoti vandens telkinių pakrančių užžėlimą medžiais ir krūmais.

55. Kraujalakiinių melsvių (*Maculinea teleius*), auksuotųjų šaškyčių (*Euphydryas aurinia*) buveinėse:

55.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

55.2. negali būti suariamos natūralios pievos, tręšiama, įveisiamas miškas;

55.3. negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai arčiau kaip 150–200 metrų iki buveinės;

55.4. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus pievose (2 hektarų plote – ne daugiau kaip vienas galvijas);

55.5. skatinama šienauti mozaikiniu būdu vėlyvučiu laikotarpiu (rugpjūčio mėnesį) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu;

55.6. skatinama šalinti plintančią sumedėjusią augaliją.

56. Baltmargių šaškyčių (*Hypodryas maturna*) buveinėse:

56.1. negali būti vykdomi sausinimo darbai;

56.2. ribojami plyni kirtimai Nf, Ld, Lf, Ud, Uf augavietėse;

56.3. negali būti įveisiamas miškas miško pievose ir aikštėse;

56.4. skatinama atkurti mišką uosynais;

56.5. skatinama šalinti savaime plintančius medžius ir krūmus miško pievose ir aikštėse;

56.6. skatinama palikti dalį plynų kirtaviečių savaiminiam atžėlimui.

57. Didžiųjų auksinukų (*Lycaena dispar*) buveinėse:

57.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

57.2. negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai arčiau kaip 150–200 metrų iki buveinės;

57.3. skatinama šienauti ir šalinti savaime plintančius medžius ir krūmus paupių pievose.

58. Šiaurinių auksinukų (*Lycaena helle*) buveinėse:

58.1. negali būti vykdomi sausinimo darbai;

58.2. negali būti suariamos pievos, tręšiama, įveisiamas miškas;

58.3. skatinama pievose šalinti savaime plintančius medžius ir krūmus;

58.4. skatinama šienauti pievas mozaikiniu būdu kas antri metai, rugpjūčio mėnesį.

59. Šneiderio kirmvabalių (*Boros schneideri*) buveinėse:

59.1. skatinama palikti neiškirstas džiūvančias ir sausas su žieve pušis;

59.2. skatinama palikti 1 hektare plyno kirtimo ne mažiau kaip 8–10 sausų su žieve pušų ir ne mažiau kaip 4–5 žalias, fizinio poveikio susilpnintas pušis.

60. Niūriaspalvių auksavabalių (*Osmoderma eremita*) buveinėse:

60.1. negali būti iškertami seni drevėti ir džiūstantys medžiai, ypač ąžuolai;

60.2. skatinama palikti nenukirstus nusilpusius, pažeistus brandžius lapuočių medžius;

60.3. skatinama palikti nepašalintus išvirtusius senus lapuočius medžius.

61. Plačiųjų dusių (*Dytiscus latissimus*) buveinėse negali būti žvejojama statomaisiais tinklais, kurių akutės mažesnės kaip 40 milimetrų.

62. Dvijuosčių nendriadusių (*Graphoderus bilineatus*) buveinėse:
- 62.1. vandens telkinio pakrantėse negali būti įrengiamos poilsiavietės ir stovyklavietės;
 - 62.2. negali būti naudojami pesticidai arčiau kaip 100 metrų atstumu iki vandens telkinio;
 - 62.3. negali būti ardoma paklotė, viršutinis dirvos sluoksnis ir naikinama vandens augalija vandens telkinių pakrantėse;
 - 62.4. negali būti keičiamas natūralus vandens lygis;
 - 62.5. skatinama išsaugoti kaip potencialias vabalų žiemavietes mažus išdžiūvančius vandens telkinius, esančius aplink nuolatinį vandens telkinį, ir įrengti naujus;
 - 62.6. skatinama ekologiškai ūkininkauti vandens telkinių apsaugos zonose.
63. Purpurinių plokščiavabalių (*Cucujus cinnaberinus*) buveinėse:
- 63.1. negali būti iškertami seni ąžuolai ir guobiniai medžiai;
 - 63.2. skatinama palikti nenukirstų ne mažiau kaip 50 procentų brandžių, pažeistų ir nudžiūvusių lapuočių medžių;
 - 63.3. skatinama palikti nepašalintus senus išvirtusius lapuočius medžius.
64. Ovaliųjų geldučių (*Unio crassus*) buveinėse:
- 64.1. negali būti patvenkiamos upės;
 - 64.2. skatinama reguliuoti bebrų gausą;
 - 64.3. ribojamas vandens turizmas, stovyklaviečių įrengimas greta buveinių.
65. Pūstųjų suktenių (*Vertigo moulinsiana*) buveinėse:
- 65.1. negali būti vykdomi sausinimo darbai;
 - 65.2. negali būti naudojami pesticidai ir trąšos;
 - 65.3. negali būti šienaujama.
66. Mažųjų suktenių (*Vertigo angustior*) buveinėse:
- 66.1. negali būti vykdomi sausinimo darbai;
 - 66.2. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir ganyti galvijus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.
-

Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai
svarbių teritorijų nuostatų
2 priedas
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2006 m. balandžio 19 d. nutarimo
Nr. 380 redakcija)

BENDRŲJŲ PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žymėjimas raidėmis (a), (b) arba (c) prie Bendrųjų paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų aprašo (toliau vadinama – šis Aprašas) atitinkamo punkto rodo, kad reikalavimas taikomas tik tam tikrose ekologinė svarbą paukščiams turinčiose paukščių apsaugai svarbios teritorijos dalyse, pavyzdžiui, veisimosi, nakvynės, intensyvių migracijų, maitinimosi ar kitose vietose, kurios gali būti atrenkamos kaip skirtingos funkcinio prioriteto zonos ir pažymimos atitinkamuose saugomos teritorijos planuose. Reikalavimai, prie kurių nėra nurodyta, kokioje saugomos teritorijos dalyje jie galioja, taikomi visoje paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje.

2. Jūriniai ereliai, ereliai žuvininkai, juodieji gandrai, uralinės pelėdos ir didieji apuokai šių paukščių apsaugai svarbiose teritorijose saugomi nustačius tikslią jų lizdų (veisimosi) vietą ir kitas zonas apie jas. Atsižvelgiant į perinčių paukščių apskaitos duomenis, kiekvienai miško masyve perinčiai jūrinių erelių, erelių žuvininkų, juodųjų gandrų, uralinių pelėdų ar didžiųjų apuokų porai tinkamiausiuose perėti medynuose papildomai skiriamos 2 potencialios veisimosi vietos, kuriose jau yra šių paukščių atsarginių lizdų arba gali būti įrengta dirbtinių lizdaviečių. Ši informacija apie skirtas veisimosi vietas ir zonas apie jas pažymima saugomos teritorijos steigimo dokumentuose, saugomų teritorijų tvarkymo planuose arba miškų inventorizacijos medynų planuose.

3. Kitoms šio Aprašo 2 punkte nenurodytoms miškuose gyvenančių plėšriųjų paukščių rūšims taikomas toks reikalavimas: atsižvelgiant į perinčių paukščių apskaitos duomenis, konkrečiame miško masyve kiekvienai perinčiai šių paukščių porai tinkamiausiuose perėti medynuose skiriama po 2 veisimosi vietas (įskaitant ir žinomas lizdavietes). Informacija apie skirtas veisimosi vietas ir zonas apie jas pažymima saugomos teritorijos steigimo dokumentuose, saugomų teritorijų tvarkymo planuose arba miškų inventorizacijos medynų planuose.

4. Nustatant skirtų veisimosi vietų ir kitų zonų apie jas ribas, siektina, kad jos sutaptų su miško sklypų ar gamtinėmis ribomis. Šiuo atveju leidžiama nukrypti ne daugiau kaip 30 procentų nuo nurodytų atstumų ar plotų.

5. Paukščių apsaugai svarbiose teritorijose skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

6. Šiame Apraše išdėstyti reikalavimai netaikomi laivybai valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų keliuose. Aplinkosaugos sąlygas plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, taip pat aplinkosaugos sąlygas vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbams laivybos reikmėms ir vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikro tipo plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašą nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymu (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544).

7. Šiame Apraše išdėstyti reikalavimai kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir kultūros paveldo vietovėse taikomi tiek, kiek neprieštaruja jų apsaugos reglamentuose ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytiems paveldosaugos reikalavimams.

II. GLOBALIAI NYKSTANČIŲ PAUKŠČIŲ RŪŠIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

8. Mažųjų žąsų (*Anser erythropus*) sankaujų vietose:

8.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

8.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

8.3. negali būti įrengiamos paukščių baidymo priemonės;

8.4. negali būti įveisiamas miškas;

8.5. skatinama šienauti pievas ir ganyti galvijus.

9. Sibirinių gagų (*Polysticta stelleri*) sankaujų vietose:

9.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;

9.2. negali būti statomi nauji viršvandeniniai statiniai priekrantės zonoje, jeigu tai pablogintų buveinių būklę;

9.3. negali būti tvarkomas jūros dugnas, jeigu tai pablogintų buveinių būklę;

9.4. negali būti žvejojama gruodžio–balandžio mėnesiais statomaisiais tinklais, kurių akutės 50 milimetrų ir didesnės, išskyrus atvejus, kai nurodyto akytumo tinklai nuleidžiami į tokį gylį, kad atstumas nuo viršutinės tinklo ribos iki vandens paviršiaus būtų ne mažesnis kaip 15 metrų.

10. Rudžių (*Aythya nyroca*) veisimosi vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

10.1. negali būti plaukiojama motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;

10.2. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;

10.3. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais nuo ledo ištirpimo iki rugsėjo 1 dienos;

10.4. ribojamas lankymasis nuo ledo ištirpimo iki rugsėjo 1 d. (a);

10.5. negali būti stovyklaujama nuo kovo 1 d. iki spalio 1 d. vandens telkinio apsaugos zonoje, išskyrus nustatytas rekreacines zonas (b);

10.6. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų perėjimui ir maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

10.7. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

10.8. skatinama reguliuoti kanadinių audinių, kranklių gausą;

10.9. skatinama šalinti šiurkščiąją viršvandeninę augaliją, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos – perėti tinkami vandens telkinio viršvandeninės augalijos sąžalynai ir 300 metrų pločio atviro vandens juosta apie juos.

2. (b) – maitinimosi vietos – kita vandens telkinio dalis ir iki 300 metrų pločio sausumos juosta apie telkinį.

11. Rudžių (*Aythya nyroca*) sankaujų vietose:

11.1. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais balandžio ir rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais;

11.2. negali būti plaukiojama motorinėmis plaukiojimo priemonėmis.

12. Jūrinių erelių (*Haliaeetus albicilla*) veisimosi vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

12.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);

12.2. negali būti vykdomi kirtimai ir medienos ruošą vasario–liepos mėnesiais (a), (b);

12.3. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis (a), (b);

12.4. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote turi būti paliekama ne mažiau kaip 15 medžių (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims) (a), (b);

12.5. skatinama įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (a);

12.6. skatinama riboti transporto eismą kovo–liepos mėnesiais (a), (b);

12.7. skatinama ekologiškai ūkininkauti (c);

12.8. skatinama maitinti jūrinius erelius žiemą (c).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 150 metrų spinduliu apie užimtą jūrinių erelių lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 5–7 hektarų medynai, tinkamiausi

lizdams sukti arba dirbtiniams lizdams iškelti. Kiekvienai jūrinių erelių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

3. (c) – kiti medynai ir gretimos atviros vietovės, svarbios erelių maitinimosi vietos, neįtrauktos į (a) ir (b) zonas.

13. Jūrinių erelių (*Haliaeetus albicilla*) sankauptų vietose:

13.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

13.2. negali būti rengiami ilgalaikiai (ilgesni kaip 2 dienų) sporto ir poilsio renginiai, stovyklaujama arčiau kaip 0,5 kilometro iki vandens telkinio;

13.3. skatinama maitinti jūrinius erelius žiemą.

14. Griežlių (*Crex crex*) apsaugai svarbiose teritorijose:

14.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

14.2. pievos ir ganyklos negali būti paverčiamos ariama žeme;

14.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

14.4. negali būti įveisiamas miškas;

14.5. skatinama atkurti nusaustų biotopų hidrologinį režimą;

14.6. skatinama ekologiškai ūkininkauti;

14.7. skatinama taikyti ekologiškas šienavimo technologijas (šienavimas nuo lauko vidurio linijos, baidytuvų naudojimas);

14.8. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;

14.9. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

14.10. skatinama nenaudoti pesticidų;

14.11. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1 hektaro plote – 1–2 galvijai) ir šienauti rankiniu būdu;

14.12. skatinama pradėti šienauti tik po liepos 1 dienos;

14.13. skatinama pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 15 dieną.

15. Stulgių (*Gallinago media*) apsaugai svarbiose teritorijose:

15.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

15.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

15.3. negali būti lankomasi su šunimis balandžio–birželio mėnesiais;

15.4. negali būti įveisiamas miškas;

15.5. skatinama atkurti nusaustų biotopų hidrologinį režimą;

15.6. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

15.7. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

15.8. skatinama pradėti šienauti po liepos 15 dienos;

15.9. skatinama nenaudoti pesticidų;

15.10. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1 hektaro plote – 1–2 galvijai) ir šienauti rankiniu būdu;

15.11. skatinama pradėti ganyti galvijus po birželio 15 d. ir nepalikti galvijų ganyklose per naktį.

16. Meldinių nendrinukių (*Acrocephalus paludicola*) apsaugai svarbiose teritorijose:

16.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

16.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

16.3. negali būti įveisiamas miškas;

- 16.4. skatinama atkurti pažeistą hidrologinį režimą, jeigu dėl to pagausėtų tinkamų buveinių ar/ir pagerėtų jų kokybė;
- 16.5. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;
- 16.6. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;
- 16.7. skatinama nenaudoti pesticidų;
- 16.8. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1 hektaro plote – 1–2 galvijai) ir šienauti rankiniu būdu;
- 16.9. skatinama pradėti ganyti galvijus ar šienauti po liepos 20 dienos.

III. MIGRUOJANČIŲ VANDENS IR PELKIŲ PAUKŠČIŲ SANKAUPŲ VIETŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

17. Rudakaklių narų (*Gavia stellata*), juodakaklių narų (*Gavia arctica*), laibasnapių narūnėlių (*Uria aalge*), alkų (*Alca torda*), mažųjų dančiasnapių (*Mergus albellus*), didžiųjų dančiasnapių (*Mergus merganser*), ledinių ančių (*Clangula hyemalis*), nuodėgulių (*Melanitta fusca*), klykuolių (*Bucephala clangula*) sankaujų vietose:

17.1. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais, kurių akutės 50 milimetrų ir didesnės, Baltijos jūroje gruodžio–balandžio mėnesiais, Kuršių mariose rugsėjo–kovo mėnesiais, Nemuno deltos vandens telkiniuose rugsėjo–spalio ir kovo–balandžio mėnesiais (šis reikalavimas netaikomas, kai nurodyto akytumo tinklai Baltijos jūroje nuleidžiami į tokį gylį, kad atstumas nuo viršutinės tinklo ribos iki vandens paviršiaus būtų ne mažesnis kaip 15 metrų, arba visais atvejais, kai nurodytais tinklais žvejojama po ledu);

17.2. negali būti tvarkomas jūros dugnas, vykdomi grunto gramzdinimo darbai (išskyrus paplūdimių maitinimą smėliu) ar kitaip transformuojamos buveinės, jeigu tai pablogintų jų būklę;

17.3. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

18. Ausuotųjų kragų (*Podiceps cristatus*) sankaujų vietose:

18.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;

18.2. negali būti introdukuojamos naujos hidrobiontų rūšys;

18.3. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis rugpjūčio–spalio mėnesiais ir žvejyba statomaisiais tinklais balandžio–gegužės ir rugpjūčio–spalio mėnesiais (reikalavimas taikomas tik kontinentinėje dalyje esančiose ausuotųjų kragų sankaujų vietose);

18.4. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais, kurių akutės 50 milimetrų ir didesnės, gruodžio–kovo mėnesiais, išskyrus atvejus, kai nurodyto akytumo tinklai nuleidžiami į tokį gylį, kad atstumas nuo viršutinės tinklo ribos iki vandens paviršiaus būtų ne mažesnis kaip 15 metrų (reikalavimas taikomas tik Baltijos jūroje esančiose ausuotųjų kragų sankaujų vietose).

19. Baltųjų garnių (*Egretta alba*) ir juodųjų gandrų (*Ciconia nigra*) sankaujų vietose:

19.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;

19.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

19.3. negali būti įveisiamas miškas;

19.4. ribojama mėgėjiškoji žūklė;

19.5. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

20. Mažųjų gulbių (*Cygnus bewickii*), gulbių nebylių (*Cygnus olor*) ir gulbių giesmininkių (*Cygnus cygnus*) sankaujų vietose:

20.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

20.2. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis kovo–balandžio ir rugsėjo–spalio mėnesiais;

20.3. negali būti keičiamas vandens lygio reguliavimo grafikas ir intensyvumas;

20.4. skatinama ekologiškai ūkininkauti.

21. Želmeninių žąsų (*Anser fabalis*), baltakakčių žąsų (*Anser albifrons*), pilkųjų žąsų (*Anser anser*) ir baltaskruosčių berniklių (*Branta leucopsis*) sankaupų vietose:

21.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

21.2. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis kovo–balandžio ir rugsėjo–spalio mėnesiais (ribojimai netaikomi motorinėmis plaukiojimo priemonėmis į žvejybos vietas plaukiantiems arba grįžtantiems iš jų žvejams verslininkams) (a);

21.3. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (b);

21.4. negali būti keičiamas esamas hidrologinis režimas;

21.5. negali būti įveisiamas miškas;

21.6. skatinama taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose (a);

21.7. skatinama formuoti atviras ne mažesnes kaip 100 hektarų pievas (b).

Pastabos: 1. (a) – nakvynės vietos.

2. (b) – maitinimosi vietos.

22. Cyplių (*Anas penelope*) sankaupų vietose:

22.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;

22.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas.

23. Pilkųjų ančių (*Anas strepera*), rudagalvių kryklių (*Anas crecca*), smailiauodegių ančių (*Anas acuta*), šaukštasnapių ančių (*Anas clypeata*) sankaupų vietose:

23.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

23.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

23.3. negali būti stovyklaujama balandžio–gegužės ir rugsėjo–spalio mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines teritorijas;

23.4. negali būti įveisiamas miškas;

23.5. negali būti keičiamas esamas hidrologinis režimas, jeigu tai pablogintų buveinių būklę;

23.6. skatinama šienauti užliejamas pievas ir ganyti jose galvijus palaikant tinkamą buveinių būklę;

23.7. skatinama taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose.

24. Rudagalvių ančių (*Aythya ferina*) ir kuoduotųjų ančių (*Aythya fuligula*) sankaupų vietose:

24.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

24.2. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis rugpjūčio–spalio mėnesiais (ribojimai netaikomi motorinėmis plaukiojimo priemonėmis į žvejybos vietas plaukiantiems arba grįžtantiems iš jų žvejams verslininkams) (a);

24.3. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais rugsėjo–spalio mėnesiais (a);

24.4. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

Pastaba. (a) – svarbiausios ančių poilsio vietos.

25. Laukių (*Fulica atra*) sankaupų vietose:

25.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

25.2. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis rugpjūčio–spalio mėnesiais (ribojimas netaikomas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis į žvejybos vietas plaukiantiems arba grįžtantiems iš jų žvejams verslininkams);

25.3. negali būti žvejojama statomaisiais tinklais rugpjūčio–spalio mėnesiais;

- 25.4. negali būti introdukuojamos naujos hidrobiontų rūšys.
26. Gervių (*Grus grus*) sankaupų vietose:
- 26.1. negali būti įveisiamas miškas (a);
- 26.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (a);
- 26.3. negali būti baidomi paukščiai ar įrengiamos juos baidančios priemonės (c);
- 26.4. ribojamas lankymasis rugsėjo–spalio ir kovo–balandžio mėnesiais, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar miškų ūkio darbus;
- 26.5. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;
- 26.6. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres (a);
- 26.7. skatinama ekologiškai ūkininkauti (c).
- Pastabos:** 1. (a) – gervių nakvynės vietos.
2. (c) – gervių maitinimosi vietos.

27. Jūrinių sėjiku (*Pluvialis squatarola*) sankaupų vietose:
- 27.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;
- 27.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
- 27.3. ribojamas lankymasis rugsėjo–spalio mėnesiais, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar žuvininkystės ūkio darbus;
- 27.4. negali būti įveisiamas miškas.
28. Gaidukų (*Philomachus pugnax*), mažųjų bėgikų (*Calidris minuta*), Teminko bėgikų (*Calidris temminckii*), juodkrūčių bėgikų (*Calidris alpina*), laplandinių gričiukų (*Limosa lapponica*), paprastųjų gričiukų (*Limosa limosa*), didžiųjų kuolingų (*Numenius arquata*), tamsiųjų tulikų (*Tringa erythropus*), raudonkojų tulikų (*Tringa totanus*), žaliakojų tulikų (*Tringa nebularia*) sankaupų vietose:
- 28.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;
- 28.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
- 28.3. negali būti keičiamas susiformavęs hidrologinis režimas;
- 28.4. negali būti įveisiamas miškas;
- 28.5. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;
- 28.6. skatinama taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose;
- 28.7. skatinama ekologiškai ūkininkauti užtikrinant atvirų pievų palaikymą.
29. Mažųjų kirų (*Larus minutus*), paprastųjų kirų (*Larus canus*), balnotųjų kirų (*Larus marinus*) sankaupų vietose skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.
30. Plėšriųjų žuvėdrų (*Sterna caspia*), upinių žuvėdrų (*Sterna hirundo*), mažųjų žuvėdrų (*Sterna albifrons*) sankaupų vietose:
- 30.1. ribojamas lankymasis liepos–rugsėjo mėnesiais (a);
- 30.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

Pastaba. (a) – poilsio vietos, atviros vandens telkinių salos.

31. Juodųjų žuvėdrų (*Chlidonias niger*) sankaupų vietose skatinama ūkininkauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatyto būdu, palaikančiu tinkamą buveinių būklę.

IV. VANDENS IR PELKIŲ PAUKŠČIŲ SANKAUPŲ VIETŲ, KURIOSE REGULIARIAI BŪNA NE MAŽIAU KAIP 20000 MIGRUOJANČIŲ VANDENS IR PELKIŲ PAUKŠČIŲ, APSAUGA IR TVARKYMAS

32. Paukščių, priklausančių kraginių (*Podicipediformes*), gandrinių (*Ciconiiformes*), antinių (žąsinių) (*Anseriformes*), gervinių (*Gruiformes*) ir sėjikinių (*Charadriiformes*) paukščių būriams, sankaupų vietose:

- 32.1. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai;
- 32.2. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis vandens plaukiojimo priemonėmis, žvejyba statomaisiais tinklais rugpjūčio–spalio mėnesiais.

V. PAUKŠČIŲ MIGRACIJOS SRAUTŲ SUSILIEJIMO VIETŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

33. Migruojančių paukščių, priklausančių plėšriųjų (*Accipitriformes*), sakalinių (*Falconiformes*), gervinių (*Gruiformes*) ir žvirblinių (*Passeriformes*) paukščių būriams, srautų susilieimo vietose:

- 33.1. negali būti statomi aukštesni kaip 30 metrų statiniai;
- 33.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
- 33.3. negali būti keičiama kraštovaizdžio struktūra;
- 33.4. tamsiuoju paros metu negali būti paliekami neapšviesti esami aukštesni kaip 30 metrų statiniai;
- 33.5. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemonės, palaikančias tinkamą buveinių, skirtų paukščiams maitintis migracijos ir poilsio metu, būklę.

VI. PERINČIŲ PAUKŠČIŲ POPULIACIJŲ APSAUGAI SVARBIŲ VIETŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

34. Juodakaklių narų (*Gavia arctica*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 34.1. ribojamas lankymasis nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 d. (a);
- 34.2. negali būti statomi statiniai, nesusiję su saugomos teritorijos steigimo tikslais, plečiama infrastruktūra (b);
- 34.3. skatinama vykdyti priemonės, apsaugančias nuo užžėlimo sumedėjusia augalija, bei kitas tinkamų buveinių ir perėjimo vietų gamtotvarkos priemonės;
- 34.4. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;
- 34.5. skatinama įrengti dirbtinius plaustelius lizdams sukurti, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, vandens telkinys.

2. (b) – maitinimosi vietos, 200 metrų pločio sausumos juosta apie vandens telkinį.

35. Didžiųjų baublių (*Botaurus stellaris*), mažųjų baublių (*Ixobrychus minutus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 35.1. negali būti kertamos nendrės (a);
- 35.2. ribojamas lankymasis viršvandeninės augalijos sąžalynuose nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 d. (a);
- 35.3. ribojamas plaukiojimas motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis (b);
- 35.4. negali būti stovyklaujama nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 d., išskyrus nustatytas rekreacines zonas (b);
- 35.5. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;
- 35.6. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

35.7. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

35.8. negali būti įveisiamas miškas;

35.9. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių, pilkųjų varnų gausą.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, vandens telkinio viršvandeninės augalijos sąžalynai.

2. (b) – maitinimosi vietos, vandens telkinio atviri vandenys ir 100 metrų pločio sausumos juosta prie veisimosi vietų.

36. Juodųjų gandrų (*Ciconia nigra*) apsaugai svarbiose teritorijose:

36.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);

36.2. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis (a), (b);

36.3. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą kovo–liepos mėnesiais (a), (b);

36.4. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

36.5. skatinama atkurti ankstesnių melioracijos darbų pažeistą hidrologinį režimą (c);

36.6. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;

36.7. skatinama įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

36.8. skatinama sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytais atvejais;

36.9. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote skatinama palikti ne mažiau kaip 15 medžių (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 200 metrų spinduliu apie užimtą juodųjų gandrų lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 10–15 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti arba dirbtiniams lizdams iškelti. Kiekvienai juodųjų gandrų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

3. (c) – kiti medynai ir pamiškių šlapžemės – svarbios gandrų maitinimosi vietos.

37. Baltųjų gandrų (*Ciconia ciconia*) apsaugai svarbiose teritorijose:

37.1. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

37.2. skatinama ekologiškai ūkininkauti;

37.3. skatinama įrengti naujus nedidelius vandens telkinius ir atkurti sunaikintus;

37.4. skatinama genėti lizdinius medžius;

37.5. skatinama įrengti lizdams sukurti tinkamas vietas, iškelti platformas lizdams;

37.6. skatinama nenaudoti pesticidų.

38. Gulbių giesmininkių (*Cygnus cygnus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

38.1. ribojamas plaukiojimas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;

38.2. negali būti medžiojami vandens ir pelkių paukščiai, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

38.3. ribojamas lankymasis teritorijoje nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 d. (a), išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ir žuvininkystės ūkio darbus (a);

38.4. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (b);

38.5. negali būti stovyklaujama kovo–liepos mėnesiais (b);

38.6. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

38.7. negali būti įveisiamas miškas (b);

38.8. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių gausą, riboti mėgėjiškąją žūklę.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, vandens telkinio viršvandeninės augalijos sąžalynai ir 200 metrų pločio atviro vandens juosta apie juos.

2. (b) – kita vandens telkinio dalis ir iki 200 metrų pločio sausumos juosta apie vandens telkinį.

39. Vapsvaėdžių (*Pernis apivorus*), juodųjų peslių (*Milvus migrans*) apsaugai svarbiose teritorijose:

39.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);

39.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą balandžio–rugpjūčio mėnesiais (a), (b);

39.3. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis (a), (b);

39.4. skatinama reguliuoti kiaunių ir kranklių gausą;

39.5. skatinama įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

39.6. skatinama įgyvendinti priemonės, gausinančias vapsvas ir kamanes;

39.7. skatinama nenaudoti pesticidų;

39.8. skatinama riboti transporto eismą balandžio–rugpjūčio mėnesiais (a), (b).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 100 metrų spinduliu apie užimtą vapsvaėdžių arba juodųjų peslių lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 3–5 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti. Kiekvienai vapsvaėdžių arba juodųjų peslių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 100 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

40. Nendrinų lingių (*Circus aeruginosus*), pievinių lingių (*Circus pygargus*), javinių lingių (*Circus cyaneus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

40.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

40.2. negali būti suariamos pievos ir ganyklos;

40.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

40.4. negali būti kertamos nendrės (a);

40.5. negali būti įveisiamas miškas;

40.6. skatinama šalinti dalį sumedėjusios augalijos, kad jos plotai sudarytų ne daugiau kaip 30 procentų teritorijos sausumos ploto (b);

40.7. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių ir kranklių gausą;

40.8. skatinama ekologiškai ūkininkauti (b);

40.9. skatinama įrengti naujus nedidelius vandens telkinius ir atkurti sunaikintus;

40.10. skatinama sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais;

40.11. skatinama nenaudoti pesticidų.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, šlapžemių augalijos sąžalynai.

2. (b) – maitinimosi vietos, atviri vandenys (tik nendrinėms lingėms) ir gretimos atviro kraštovaizdžio teritorijos.

41. Mažųjų erelių rėksnių (*Aquila pomarina*) apsaugai svarbiose teritorijose:

41.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);

41.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą balandžio–liepos mėnesiais (a), (b);

41.3. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis (a), (b);

41.4. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

- 41.5. skatinama reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą;
- 41.6. skatinama atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą;
- 41.7. skatinama didinti pievų ir ganyklų plotą (c);
- 41.8. skatinama ekologiškai ūkininkauti (c);
- 41.9. skatinama įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (a), (b);

41.10. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote skatinama palikti ne mažiau kaip 15 medžių (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims);

41.11. skatinama riboti transporto eismą balandžio–liepos mėnesiais (a), (b);

41.12. skatinama nenaudoti pesticidų.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 100 metrų spinduliu apie užimtą erelių rėksnių lizdą. Šioms teritorijoms priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 3–5 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti. Kiekvienai erelių rėksnių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 100 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

3. (c) – kiti gretimi su veisimosi vieta medynai ir iki 1 kilometro pločio atviro kraštovaizdžio pamiškių juosta – svarbios erelių maitinimosi vietos.

42. Erelų žuvininkų (*Pandion haliaetus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

42.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);

42.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą balandžio–liepos mėnesiais (a), (b);

42.3. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis (a), (b);

42.4. skatinama reguliuoti kranklių gausą;

42.5. skatinama įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

42.6. skatinama riboti transporto eismą balandžio–liepos mėnesiais (a), (b);

42.7. skatinama vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį (b);

42.8. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote skatinama palikti ne mažiau kaip 15 medžių (pirmenybė teikiama plačiašakėms pušims).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 200 metrų spinduliu apie erelių žuvininkų užimtą lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 10–15 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti arba dirbtiniams lizdams iškelti. Kiekvienai erelių žuvininkų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

43. Startsakalių (*Falco columbarius*) apsaugai svarbiose teritorijose:

43.1. miškas negali būti kertamas plynai (a);

43.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą kovo–liepos mėnesiais (b);

43.3. skatinama reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą;

43.4. skatinama įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (a);

43.5. skatinama riboti transporto eismą kovo–liepos mėnesiais;

43.6. skatinama vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 50 metrų spinduliu apie startsakalių užimtą lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 1 hektaro medynai, tinkamiausi lizdams sukurti. Kiekvienai startsakalių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 100 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

44. Jerubių (*Bonasa bonasia*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 44.1. negali būti veisiami svetimžemiai medžiai ir krūmai;
- 44.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis;
- 44.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

44.4. skatinama tobulinti ūkininkavimo sistemą, kad senesni kaip 30 metų mišrieji medynai su beržais ir eglėmis (ne mažiau kaip po 2 dalis medyno sudėties) sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų, o medynai su tankiu ornitochorinių krūmų traku – ne mažiau kaip 30 procentų visos jerubių apsaugai svarbios teritorijos ploto ir joje būtų pasiskirstę tolygiai;

- 44.5. skatinama reguliuoti kranklių, kiaunių, šernų, lapių ir mangutų gausą;
- 44.6. skatinama sodinti ornitochorinius krūmus;
- 44.7. skatinama nenaudoti pesticidų.
- 45. Tetervinų (*Tetrao tetrix*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 45.1. negali būti vykdomi miškų ūkio darbai kovo–balandžio mėnesiais (a);
 - 45.2. negali būti įveisiamas miškas, išskyrus mišką kirtavietėse (a);
 - 45.3. negali būti veisiami svetimžemiai medžiai ir krūmai;
 - 45.4. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis;
 - 45.5. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

- 45.6. negali būti stovyklaujama vasario–liepos mėnesiais (b);
- 45.7. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją, paliekant ne didesnę kaip 0,1 glaudumą (a);
- 45.8. skatinama įgyvendinti priemones, skatinančias viržynų susidarymą mineraliniame dirvožemyje ne žemės ūkio plotuose (a);

45.9. skatinama deginti kirtimo atliekas plynose kirtavietėse nerenkant jų į krūvas, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (b);

45.10. skatinama tobulinti ūkininkavimo sistemą, kad senesnių kaip 30 metų gryųjų ar mišriųjų, retų ir vidutinio retumo (skalsumas iki 0,7) beržynų ploto dalis sudarytų ne mažiau kaip 30 procentų visų medynų (b);

- 45.11. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių gausą;
- 45.12. skatinama kurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę;

- 45.13. skatinama įrengti gastrolitų lesyklas;
- 45.14. skatinama riboti transporto eismą kovo–balandžio mėnesiais (a), (b);
- 45.15. skatinama nenaudoti pesticidų.

Pastabos: 1. (a) – tuokvietės, atviros ar pusiau atviros vietos, kuriose vyksta tetervinų tuoktuvės.

2. (b) – veisimosi, maitinimosi, žiemojimo vietos, 300–800 metrų pločio teritorijos juosta apie tuokvietes.

3. Jeigu tuokvietės susiformavusios plynose kirtavietėse, pastovių tuokviečių vietos neatrenkamos, o tetervinų apsaugai svarbioje teritorijoje taikoma tokia miškų ūkio sistema, kad bet kuriuo metu teritorijoje būtų ne mažiau kaip trys ne senesnės kaip 3 metų, didesnės kaip 4 hektarų kirtavietės, jeigu tai neprieštaruja Pagrindinių miško kirtimų taisyklėms. Tokiose kirtavietėse turi būti laikomasi kitų tetervinų tuokvietėms (a) nustatytų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų.

- 46. Kurtinių (*Tetrao urogallus*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 46.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);
 - 46.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą vasario–rugpjūčio mėnesiais (a), (b);
 - 46.3. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis (a), (b);
 - 46.4. negali būti stovyklaujama vasario–rugpjūčio mėnesiais (a), (b);
 - 46.5. miškas negali būti kertamas plynai didesnėmis kaip 2 hektarų biržėmis (b);
 - 46.6. negali būti važinėjama automobiliais vasario–gegužės mėnesiais (a);
 - 46.7. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių gausą;

46.8. skatinama atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę;

46.9. skatinama formuoti grynuosius arba mišriuosius pušynus (pušų – daugiau kaip 7 dalys) su puskrūmių ardu ir retu traku (b);

46.10. skatinama įrengti kurtiniams prieinamų gastrolitų lesyklas, jeigu tai numatoma saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat mineralizuoti kvartalinės ir priešgausrinės juostas;

46.11. skatinama formuoti ne tankesnius kaip 0,6 skalsumo medynus su mikroaikštėmis (b);

46.12. skatinama aptverti tvoromis vertingiausias tuokvietes;

46.13. skatinama nenaudoti pesticidų.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, tuokvietės.

2. (b) – maitinimosi vietos, ne siauresnės kaip 300 metrų juostos apie tuokvietes.

47. Švygždų (*Porzana porzana*) apsaugai svarbiose teritorijose:

47.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

47.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

47.3. negali būti įveisiamas miškas;

47.4. skatinama reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kanadinių audinių, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

47.5. skatinama atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę ir jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

47.6. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

47.7. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1 hektaro plote 1–2 galvijai);

47.8. skatinama pradėti ganyti galvijus ar šienauti po liepos 1 dienos.

48. Plovinių vištelių (*Porzana parva*) apsaugai svarbiose teritorijose:

48.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

48.2. negali būti kertamos nendrės;

48.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

48.4. negali būti įveisiamas miškas;

48.5. skatinama reguliuoti mangutų, kanadinių audinių ir pilkųjų varnų gausą.

49. Gervių (*Grus grus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

49.1. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis;

49.2. negali būti stovyklaujama kovo–liepos mėnesiais;

49.3. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą kovo–liepos mėnesiais užmirkusiose ir pelkinėse augavietėse;

49.4. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

49.5. skatinama formuoti ne tankesnius kaip 0,6 skalsumo medynus užmirkusiuose ir pelkiniuose dirvožemiuose;

49.6. skatinama atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę ar pagausintų jas;

49.7. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų ir kranklių gausą;

49.8. skatinama sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais.

50. Avocečių (*Recurvirostra avosetta*) apsaugai svarbiose teritorijose:

50.1. ribojamas lankymasis balandžio–birželio mėnesiais (a);

50.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

50.3. ribojamas plaukiojimas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis balandžio–birželio mėnesiais (b);

50.4. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

50.5. negali būti stovyklaujama balandžio–birželio mėnesiais (b);

50.6. negali būti įveisiamas miškas;

50.7. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres (a);

50.8. skatinama reguliuoti kanadinių audinių, kranklių, pilkųjų varnų, šarkų, lapių, mangutų gausą;

50.9. skatinama formuoti dirbtines smėlio saleles.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, lėkštos ir atviros vandens telkinių salos.

2. (b) – iki 200 metrų pločio sausumos ir/ar vandens juosta apie veisimosi vietas.

51. Dirvinių sėjikų (*Pluvialis apricaria*), tikučių (*Tringa glareola*) apsaugai svarbiose teritorijose:

51.1. ribojamas lankymasis kovo–birželio mėnesiais, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar žuvininkystės ūkio darbus;

51.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

51.3. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

51.4. negali būti įveisiamas miškas;

51.5. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

51.6. skatinama atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę;

51.7. skatinama reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;

51.8. skatinama sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais.

52. Gaidukų (*Philomachus pugnax*), juodkrūčių bėgikų (*Calidris alpina schinzii*) apsaugai svarbiose teritorijose:

52.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

52.2. pievos ir ganyklos negali būti paverčiamos ariama žeme;

52.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

52.4. negali būti įveisiamas miškas;

52.5. skatinama atkurti nusausintų biotopų hidrologinį režimą;

52.6. skatinama ekologiškai ūkininkauti;

52.7. skatinama taikyti ekologiškas šienavimo technologijas (šienavimas nuo lauko vidurio linijos, baidytuvų naudojimas);

52.8. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių gausą;

52.9. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

52.10. skatinama nenaudoti pesticidų;

52.11. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1 hektaro plote 1–2 galvijai) ir šienauti rankiniu būdu;

52.12. skatinama pradėti šienauti ne anksčiau kaip liepos 1 dieną;

52.13. skatinama pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 15 dieną.

53. Upinių žuvėdrų (*Sterna hirundo*), mažųjų žuvėdrų (*Sterna albifrons*) apsaugai svarbiose teritorijose:

53.1. ribojamas lankymasis balandžio–liepos mėnesiais (mažųjų žuvėdrų apsaugai svarbiose teritorijose – gegužės–liepos mėnesiais) (a);

53.2. ribojami laivybos kelių tvarkymo darbai nuo gegužės 1 d. iki rugpjūčio 1 dienos;

- 53.3. ribojamas plaukiojimas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis (b);
- 53.4. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
- 53.5. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (b);
- 53.6. salos ar vandens telkinių pakrantės negali būti apželdintos medžiais ar krūmais;
- 53.7. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres (a);
- 53.8. skatinama reguliuoti kanadinių audinių, lapių, mangutų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;
- 53.9. skatinama įrengti dirbtines saleles ir plaustus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, lėkštos ir atviros, smėlingos vandens telkinių salos.
2. (b) – 100–1000 metrų pločio vandens ir/ar sausumos juosta apie veisimosi vietas.

54. Baltaskruosčių žuvėdrų (*Chlidonias hybridus*), juodųjų žuvėdrų (*Chlidonias niger*), mažųjų kirų (*Larus minutus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 54.1. ribojamas plaukiojimas plaukiojimo priemonėmis gegužės–liepos mėnesiais;
- 54.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
- 54.3. negali būti vykdomi vandens telkinio dugno tvarkymo darbai, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
- 54.4. skatinama reguliuoti kanadinių audinių, mangutų, kranklių, pilkųjų varnų gausą.
- 55. Didžiųjų apuokų (*Bubo bubo*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 55.1. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);
- 55.2. negali būti medžiojama sausio–birželio mėnesiais (a), (b);
- 55.3. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruoša sausio–birželio mėnesiais (a), (b);
- 55.4. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis;
- 55.5. negali būti važinėjama automobiliais sausio–birželio mėnesiais (a), (b);
- 55.6. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

55.7. skatinama reguliuoti šernų, lapių, mangutų gausą.

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 200 metrų spinduliu apie žinomą didžiųjų apuokų lizdavietę. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški maždaug 12–15 hektarų medynai, tinkamiausi jaunikiams perėti ir auginti. Kiekvienai didžiųjų apuokų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietas.

56. Uralinių pelėdų (*Strix uralensis*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 56.1. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruoša vasario–gegužės mėnesiais (a);
- 56.2. negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai (a);
- 56.3. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 15 buvusio pirmojo ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis) (b);
- 56.4. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;
- 56.5. skatinama įrengti dirbtines lizdavietes, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;
- 56.6. skatinama formuoti tinkamos amžiaus struktūros medynus, kad brandžių medynų plotas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų viso šių paukščių apsaugai svarbios teritorijos ploto;
- 56.7. skatinama riboti transporto eismą vasario–gegužės mėnesiais (a).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, tinkamiausios perėti ir jaunikiams auginti vietos, kompaktiški 3–5 hektarų tinkamų perėti medynų fragmentai. Kiekvienai uralinių pelėdų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas.

2. (b) – maitinimosi vietos, gretimos veisimosi vietų teritorijos 500–1000 metrų spinduliu apie veisimosi vietą.

57. Lutučių (*Aegolius funereus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

57.1. negali būti vykdomi plyni pagrindiniai miško kirtimai (a);

57.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą vasario–gegužės mėnesiais (a);

57.3. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 15 buvusio pirmojo ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis) (b);

57.4. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;

57.5. skatinama iškelti inkilus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

57.6. skatinama formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų viso šių paukščių apsaugai svarbios teritorijos ploto;

57.7. skatinama riboti transporto eismą vasario–gegužės mėnesiais (a).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi vietos, tinkamiausios perėti ir jaunikių auginimo vietos – kompaktiški 3–5 hektarų tinkamų perėti medynų fragmentai. Kiekvienai lutučių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas.

2. (b) – maitinimosi vietos, gretimos veisimosi vietų teritorijos 500–1000 metrų spinduliu apie veisimosi vietą.

58. Žvirblinių pelėdų (*Glaucidium passerinum*) apsaugai svarbiose teritorijose:

58.1. negali būti vykdomi plyni pagrindiniai miško kirtimai (a);

58.2. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą vasario–gegužės mėnesiais (a);

58.3. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 15 buvusio pirmojo ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis) (b);

58.4. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;

58.5. skatinama iškelti inkilus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

58.6. skatinama formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų, iš kurių eglynai sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų;

58.7. skatinama riboti transporto eismą vasario–gegužės mėnesiais (a).

Pastabos: 1. (a) – veisimosi, taip pat tinkamiausios perėti ir jaunikių auginimo vietos – kompaktiški 1–3 hektarų tinkamų perėti medynų fragmentai. Kiekvienai žvirblinių pelėdų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas.

2. (b) – maitinimosi vietos, gretimos veisimosi vietos 300–500 metrų spinduliu apie veisimosi vietą.

59. Balinių pelėdų (*Asio flammeus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

59.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

59.2. pievos ir ganyklos negali būti paverčiamos ariama žeme;

59.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

59.4. negali būti stovyklaujama kovo–liepos mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines teritorijas;

59.5. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir/ar nendres;

- 59.6. skatinama reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kanadinių audinių, pilkųjų varnų, kranklių gausą;
- 59.7. skatinama pradėti ganyti galvijus ir šienauti po birželio 15 dienos.
60. Lėlių (*Caprimulgus europaeus*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 60.1. negali būti vykdomi miško kirtimai ir kiti darbai, kurių metu mechanškai ardomas dirvožemis lėlių perėjimo vietose (retmės, kiti reti medynai, kurių skalsumas 0,6 ir mažesnis, miško aikštės), nuo gegužės 15 d. iki rugpjūčio 15 dienos;
- 60.2. miško žemė negali būti paverčiama kitomis naudmenomis lėlių perėjimo vietose (retmės, kiti reti medynai, kurių skalsumas 0,6 ir mažesnis, miško aikštės);
- 60.3. negali būti mineralizuojamos priešgaisrinės juostos po gegužės 15 dienos;
- 60.4. negali būti įveisiamas miškas esamose retmėse, aikštėse, smėlynuose;
- 60.5. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją, savaime plintančią retmėse, aikštėse ir smėlynuose, kirtaviečių plotus išdėstyti taip, kad tolygiai išsidėsčiusios atviros vietos sudarytų ne mažiau kaip 2 procentus teritorijos;
- 60.6. skatinama reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kranklių gausą;
- 60.7. skatinama palikti kirtavietes savaiminiam atžėlimui;
- 60.8. skatinama išdeginti miško paklotę 10 procentų kirtaviečių ploto;
- 60.9. skatinama nenaudoti pesticidų;
- 60.10. skatinama riboti transporto eismą natūralaus grunto keliais nuo gegužės 15 d. iki rugpjūčio 15 dienos;
- 60.11. skatinama veisti mišrius medynus.
61. Tulžių (*Alcedo atthis*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 61.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
- 61.2. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
- 61.3. negali būti stovyklaujama kovo–rugpjūčio mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines zonas;
- 61.4. negali būti apsodinami eroduojantys vandens telkinių krantai;
- 61.5. skatinama taikyti krantų tvarkymo priemonės, kad ne mažiau kaip 50 procentų atodangų ir stačių krantų būtų atviri;
- 61.6. skatinama reguliuoti kanadinių audinių gausą;
- 61.7. skatinama įrengti dirbtinius urvelius potencialiose veisimosi vietose.
62. Žalvarnių (*Coracias garrulus*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 62.1. negali būti stovyklaujama gegužės–liepos mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines teritorijas (a);
- 62.2. negali būti kertami drevėti, uoksiniai medžiai, nudžiūvę storesni kaip 30 centimetrų (1,3 metro aukštyje) medžiai, išskyrus masiškai liemenų kenkėjų pažeistas egles ir nudžiūvusius medžių kirtimą nustatytose rekreacinėse teritorijose (a);
- 62.3. negali būti kertamas miškas plynai (a);
- 62.4. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 15 buvusio pirmojo ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis) (b);
- 62.5. skatinama reguliuoti benamių kačių ir kiaunių gausą;
- 62.6. skatinama ekologiškai ūkininkauti, plėtoti gyvulininkystę (b);
- 62.7. skatinama iškelti inkilus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;
- 62.8. skatinama išdeginti dalį paklotės plynose kirtavietėse, paliekant kirtavietes savaiminiam atžėlimui;
- 62.9. skatinama vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį.
- Pastabos:** 1. (a) – veisimosi ir maitinimosi vietos, 200 metrų pločio medynų juostos pamiškėse.

2. (b) – iki 1 kilometro pločio juosta apie veisimosi ir maitinimosi vietas.

63. Pilkųjų meletų (*Picus canus*), vidutinių genių (*Dendrocopos medius*), baltnugarių genių (*Dendrocopos leucotos*) ir tripirščių genių (*Picoides tridactylus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

63.1. negali būti vykdomi pagrindiniai, einamieji miško kirtimai balandžio–birželio mėnesiais;

63.2. negali būti kertami pavieniai brandūs ir perbrendę ąžuolai, jeigu po kirtimo 1 hektare jų liktų mažiau kaip 15 (tik vidutiniams geniams svarbiose teritorijose);

63.3. paprastųjų ąžuolų medynų plotas negali būti mažinamas (tik vidutiniams geniams svarbiose teritorijose);

63.4. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 20 buvusio pirmojo ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių ar stuobrių (paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis);

63.5. ribojami sanitariniai kirtimai;

63.6. skatinama reguliuoti kiaunių gausą ir globoti skruzdėlynus;

63.7. skatinama formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų, o medynų, kuriuose pagrindiniai kirtimai apskritai nenumatomi, bendras plotas – ne mažiau kaip 2 procentus viso ploto;

63.8. skatinama pagrindinius kirtimus vykdyti atrankiniais kirtimais ir formuoti įvairiaamžius mišrius su ąžuolais (tripirščių genių apsaugai svarbiose teritorijose – su eglėmis) medynus.

64. Juodųjų meletų (*Dryocopus martius*) apsaugai svarbiose teritorijose:

64.1. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą kovo–liepos mėnesiais;

64.2. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 15 buvusio pirmojo ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis);

64.3. negali būti iškertami uoksniai, drevėti ir nudžiūvę medžiai, išskyrus masiškai liemenų kenkėjų pažeistas egles ir nudžiūvusius medžius nustatytose rekreacinėse teritorijose;

64.4. skatinama reguliuoti kiaunių gausą ir globoti skruzdėlynus.

65. Lygučių (*Lullula arborea*) apsaugai svarbiose teritorijose:

65.1. negali būti vykdomi miško kirtimai kovo–liepos mėnesiais jaunuolynuose iki 20 metų;

65.2. negali būti apsodinamos mišku esamos retmės, aikštės;

65.3. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją savaime užželiančiose retmėse, aikštėse ir smėlynuose, kirtaviečių plotus išdėstyti taip, kad atviros vietos kiekviename 100 hektarų lygučių apsaugai svarbios teritorijos sudarytų ne mažiau kaip 2 hektarus;

65.4. skatinama reguliuoti šernų, lapių, kiaunių, mangutų, benamių kačių ir šunų gausą;

65.5. skatinama palikti biržes savaiminiam atžėlimui;

65.6. skatinama kirsti mišką didesnėmis kaip 4 hektarų biržėmis;

65.7. skatinama nenaudoti pesticidų.

66. Dirvoninių kalviukų (*Anthus campestris*) apsaugai svarbiose teritorijose:

66.1. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

66.2. negali būti įveisiamas miškas;

66.3. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją, kad atvirose erdvėse fragmentiškai išsidėsčiusi sumedėjusi augalija užimtų ne daugiau kaip 5 procentus teritorijos, o atviri be žolinės augalijos dirvų plotai – ne mažiau kaip 2 procentus teritorijos ir būtų tolygiai pasiskirstę;

66.4. skatinama reguliuoti benamių kačių ir šunų, lapių, mangutų, šernų ir kiaunių gausą;

66.5. skatinama nenaudoti pesticidų.

67. Mėlyngurklių (*Luscinia svecica*), raibųjų devynbalsių (*Sylvia nisoria*), paprastųjų medšarkių (*Lanius collurio*) apsaugai svarbiose teritorijose:

67.1. negali būti kertama sumedėjusi augalija gegužės–liepos mėnesiais;

67.2. negali būti keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

67.3. negali būti keičiamas hidrologinis režimas, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

67.4. negali būti įveisiamas miškas;

67.5. skatinama reguliuoti kiaunių, mangutų, benamių kačių, kanadinių audinių, pilkųjų varnų gausą;

67.6. skatinama ekstensyviai ganyti ir ekologiškai ūkininkauti.

68. Mažųjų musinukių (*Ficedula parva*) apsaugai svarbiose teritorijose:

68.1. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą gegužės–liepos mėnesiais pribrešančiuose ir brandžiuose medynuose;

68.2. negali būti kertami nudžiūvę lapuočiai medžiai, išskyrus vėjavartas ir vėjalaužas, ligų ir kenkėjų šviežiai užpultus medžius;

68.3. kertant mišką plynai, 1 hektaro plote negali būti paliekama mažiau kaip 15 buvusio pirmojo ardo lapuočių medžių (pirmenybė teikiama uoksiniams medžiams; paliekamus medžius rekomenduojama išdėstyti biogrupėmis);

68.4. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;

68.5. skatinama formuoti laikinas, didesnes kaip 40 hektarų kompaktiškos formos medynų grupes, kurias sudarytų 0,6 ir didesnio skalsumo pribreštantys ir senesni medynai. Ūkininkauti taip, kad šios laikinosios grupės sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų visos mažųjų musinukių apsaugai svarbios teritorijos. Rekomenduojama formuoti lapuočių su eglėmis ir eglių su lapuočiais medynus;

68.6. skatinama nenaudoti pesticidų.

69. Sodinių startų (*Emberiza hortulana*) apsaugai svarbiose teritorijose:

69.1. negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ruošą gegužės–birželio mėnesiais (a);

69.2. negali būti įveisiamas miškas žemės ūkio paskirties žemėje;

69.3. skatinama vykdyti priemones, palaikančias palankią kraštovaizdžio struktūrą;

69.4. skatinama ekologiškai ūkininkauti;

69.5. skatinama reguliuoti kiaunių, benamių kačių, lapių, mangutų, pilkųjų varnų, šarkų ir kovų gausą;

69.6. skatinama nenaudoti pesticidų;

69.7. skatinama vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį.

Pastaba. (a) – veisimosi vietos – tinkamiausios sodinėms startoms perėti vietos, kurioms skiriama apie 20 procentų sodinių startų apsaugai svarbios teritorijos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. 380, 2006-04-19, Žin., 2006, Nr. 44-1606 (2006-04-22), i. k. 1061100NUTA00000380

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. 276 "Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo" pakeitimo